

TEXT 1

Delar av text publicerad i Dagens Nyheter 2011-06-03:

Demokrati inte så viktigt för dagens unga svenskar

Ny omskakande studie: Mer än var fjärde ung svensk tycker att det vore "ganska eller mycket bra" om Sverige var odemokratiskt och styrdes av en stark, diktatorisk ledare.

/.../

I den senaste World Values Survey-undersökningen som vi genomförde i Sverige under februari-april 2011, ställde vi för första gången frågor om det som kan kallas politisk korruption. Jag har medverkat till att utveckla dessa frågor för att undersöka hot mot demokratin i afrikanska och andra länder.

Bland 1.208 slumpvis utvalda medborgare i Sverige finner vi att så många som 7 procent skulle kunna tänka sig att lägga sin röst i riksdagsvalet på den politiker som "erbjuder en mindre summa pengar eller annan gåva". Som en jämförelse kan nämnas att motsvarande siffra är 9 procent i Ghana – ett land där den vetenskapliga litteraturen ofta menar att demokratin undermineras av att det "bara handlar om pengar".

Men i Sverige är det mest unga människor som på detta sätt är beredda att sälja sina demokratiska fri- och rättigheter. Hela 21 procent av 18-29-åringar uppger att de kan tänka sig att byta parti och lägga sin röst på den som ger dem en mindre summa pengar. Detta är generationen som blivit vuxen efter kalla krigets slut och demokratins seger över kommunismen. Endast 2,5 procent av dem som är 40 år eller äldre svarar likadant. En annan illustration: Om en riksdagskandidat från ett annat parti fixar ett jobb åt personen i fråga eller någon i hans eller hennes närhet, är 28 procent av den yngre generationen redo att ge bort sin röst.

Samtidigt finns det i denna grupp av unga medborgare en föreställning om att det inte spelar så stor roll om de lever i en demokrati eller inte. För nästan 23 procent av 18-29-åringarna är detta inte så viktigt. 26 procent tycker att det vore ganska eller mycket bra om Sverige styrdes av en "stark ledare som inte behöver bry sig om riksdagen eller val". De äldre i Sverige som haft diktaturer in på livet har en helt annan bild av värdet av demokrati. För 97 procent av dem är det mycket viktigt att de lever i ett demokratiskt styrt land.

/.../

Det är viktigt att notera att denna grupp unga inte är extremister utan kommer från alla politiska partiers sympatisörer. De har jobb och grundläggande utbildning i ungefär samma utsträckning som andra och samma grad av förtroende för institutioner som kyrka, universitet och försvar och olika typer av organisationer. De är varken mer eller mindre villiga att vara aktiva i olika former av protester och demonstrationer.

/.../

Vi kan också notera att den här gruppen unga har betydligt lägre förtroende för politiska partier och politiker och att de läser dagstidningar och ser nyheter på tv i betydligt mindre utsträckning än andra. I stället får de sin information främst från twitter och facebook.

/.../

Faktum kvarstår. En relativt stor grupp unga medborgare i Sverige kan vara beredda att sälja sina demokratiska rättigheter för en mindre summa pengar. Många av dem tycker inte att det spelar så stor roll om vi har demokrati eller inte. Samtidigt som diktaturer i Mellanöstern och Nordafrika rämnar under trycket från de ungas krav på rösträtt, ser vi oroande hot mot demokratins grundvalar i Sverige.

Staffan I. Lindberg, forskningsledare för World Values Survey-Sweden, forskare vid Quality of Government Institute, docent vid Statsvetenskapliga institutionen Göteborgs universitet.

TEXT 2

Publicerad i Sydsvenskan 2012-11-05:

Rösträtt vid 16

Sänk rösträttsåldern till 16 år. Det skriver Björn Lindgren, språkrör för Grön Ungdom, och Sara Thiringar, förbundsordförande för Rädda Barnens ungdomsförbund.

Häromdagen sänkte Argentina rösträttsåldern till 16 år. Därmed sällar sig Argentina till en växande skara länder.

För fem år sedan sänkte Österrike som första land i Europa rösträttsåldern till 16 år, i tyska kommunalval har 16-åringar rösträtt och under förra året provade Norge att sänka rösträttsåldern i kommunala val. Brasilien, Ecuador och Nicaragua har också sänkt rösträttsåldern.

I Sverige har den statliga åldersgränsutredningen och Ungdomsstyrelsen föreslagit sänkt rösträttsålder.

Unga är generellt underrepresenterade i svenska demokratiska församlingar. 5 procent av riksdagsledamöterna är under 30 år och av ledamöterna i landets kommunfullmäktigeförsamlingar är motsvarande siffra 7 procent.

Var vi är i livet och vilken generation vi tillhör påverkar vad vi prioriterar. Skolpolitiken var den viktigaste politiska frågan för ungdomar inför riksdagsvalet 2010 men bara den fjärde viktigaste frågan för befolkningen som helhet. De argument som finns mot att unga ska få ökat inflytande håller inte.

I tyska Niedersachsen visade det sig att ungdomar inte är mer trendkänsliga än andra grupper. Populistiska partier gynnades inte när rösträttsåldern sänktes. Valdeltagandet bland förstagångsväljare i de tyska kommunalvalen har dessutom ökat sedan rösträttsåldern sänktes.

När det gäller skolpolitik kan man också fråga sig om medelålders väljare, som gick i skolan för flera decennier sedan, fattar klokare beslut än de som går i skolan nu.

Den verkliga förstagångsväljaren i Sverige är idag ofta 20 eller 21 år gammal. Med rösträtt vid 16 år skulle snittåldern för förstagångsväljarna hamna kring 18 år.

Vissa hävdar att 16-åringar inte vet tillräckligt mycket för att rösta. Men i inget annat avseende när det gäller demokratiskt deltagande är kunskap ett kriterium. Vad ska vuxna veta för att få rösta? Medborgarna ska bidra med sina perspektiv – och de är inte knutna till ålder.

Vuxna kan inte representera unga – om inte de unga själva valt dem till det.

När man går ut årskurs nio, vanligen vid 15 eller 16 års ålder, upphör skolplikten. Då får man också en rad rättigheter knutna till arbetslivet; starta företag, förfoga över sin arbetsinkomst och betala skatt. Många ungdomar sommarjobbar eller arbetar extra vid sidan av studierna. 16-åringar är straffmyndiga och får ta fullt juridiskt ansvar för sina handlingar.

Vid 16 års ålder får man alltså mycket av det ansvar som förknippas med att bli vuxen. Många av de rättigheter och skyldigheter man tilldelas påverkas av politiska beslut. Ändå får man inte rösta. Det är inte bara ett demokratiskt problem, det leder till att unga upplever att de inte har makt över sina liv.

Sverige bör sänka rösträttsåldern till 16 år.

Björn Lindgren, Sara Thiringar

TEXT 3

Delar av text publicerad på svt.se 2013-10-25:

Russel Brand uppmanar: "Gå inte och rösta!"

Fredagens stora nätsnackis är den brittiske komikern Russel Brands ilska uppmaning till revolution.

Det var i onsdagens tv-intervju med BBC Newsnights Jeremy Paxman som komikern berättade att han aldrig har röstat, och att han aldrig tänker göra det.

Den rutinerade tv-journalisten blir uppenbart upprörd, och Russel Brand – som har gjort sig känd för att ta över intervjuer helt och hållet – förklarar livligt och argt varför.

Brand menar bland annat att Storbritanniens politiska system har skapat en underklass som man ignorerar, och att politiker bara bryr sig om att serva företag.

Dessutom säger komikern att dagens demokratiskt valda ledare blundar för verkligt viktiga frågor, som miljöförstöring och klassklyftor. Han uppmanar andra att också strunta i att gå och rösta.

– Jag avstår inte från att rösta på grund av viljelöshet. Jag låter bli på grund av total likgiltighet, olust och utmattning efter alla de lögner, svek och bedrägerier från den politiska makten som har pågått genom generationer. Att rösta funkar inte, säger komikern till BBC.

När BBC-journalisten frågar om Russel Brand efterlyser en revolution, är svaret ja. Brand vill se ett helt nytt system, som grundar sig på en omfördelning av rikedom och resurser.

Intervjun bokades in eftersom Russel Brand denna vecka har tagit över den politiska tidskriften New Statesman som gästredaktör och skrivit en längre artikel på tema: revolution.

Sedan BBC lade upp hela intervjun på Youtube, har den i skrivande stund fått nära tre miljoner klick. /.../

Rebecka Ljung

TEXT 4

Delar av text publicerad i Aftonbladet 2013-11-03:

Gapar för att vara en del av samtiden

Komiker ska antagligen inte underskattas. De ägnar sig trots allt åt det där med sanningen.

Om de är bra.

I alla tider har narren vid hovet varit den enda som tillåtits säga sanningen rakt i ansiktet på kungen utan att bli halshuggen. Bjällrororna skyddar honom.

Just det där att han inte tas på allvar.

/.../

Russell Brand är en brittisk komiker med konstig frisyr. /.../(han) hade gästredaktörat det brittiska vänstermagasinet New Statesman. I intervjun och en mångordig essä i tidningen berättade han om "revolutionen".

Det nuvarande systemet är kaputt. Vi slår sönder planeten, lämnar miljoner i fattigdom och låter universums herrar styra oss från bankpalatsen. /.../

De prackar på oss konsumism och individualism när vi längtar efter mening och sammanhang. Inkomstklyftorna har inte varit så här stora sedan 1930-talet och då går den brittiska regeringen till EU-domstolen för att försvara bankernas rätt till miljonbonusar! De är galna! Högern appellerar till vår egoism och vår rädsla, vår girighet och de futtiga önskningar som vi tror kan göra oss lyckliga men som i själva verket håller oss fångna. Vi tittar på de superrika och tänker "så vill jag också ha det" i stället för "det är något fel med det här samhället".

Revolutionen börjar inombords, skriver Brand.

Han vill ha förändring men, säger han, han tänker inte rösta.

Att rösta är att spela med i charaden.

Och han har naturligtvis helt fel.

Om Russell Brands fans följde hans råd och stannade hemma på valdagen skulle det bara gynna den brittiska högern. Den höger Russell Brand säger sig vara mot. Hans inställning är också ett hån mot alla som slagits och fortfarande slåss för rösträtt.

Russell Brand är en historieberättare, en satiriker, en provokatör. Han är en predikant. De som spred hans video över nätet gjorde det inte för att de höll med honom om rösträtten – de gjorde det för att han uttryckte en känsla.

Russell Brand uttryckte något som många känner men som har klassificerats som töntigt och "orealistiskt" i många år. Han är dock gränslös nog att säga det: Hur djupt och fullständigt vansinnigt surrealistiskt bisarr den nuvarande världsordningen är. /.../ Komikern Robert Webb berättade hur Brands artikel paradoxalt nog hade fått honom att ansöka om medlemskap hos de brittiska socialdemokraterna.

Och jag förstår honom.

På något sätt lyckades Russell Brand uppmana till politiskt engagemang genom att dissas det

/.../

Intervjun med Russell Brand var intressant. Inte för att han hade rätt. För det hade han inte. Det var inte heller för att han sade något nytt. För det gjorde han inte. Det var som så ofta hos komiker – timingen.

Katrine Kielos

Delar av text publicerad i Dagens Nyheter 2013-10-28:

De lata utopisterna

Världen är bättre än vad många tror. Utbildningsnivån är högre, medellivslängden har stigit till 71 år, allt fler barn vaccineras och i många utvecklingsländer har befolkningsökningen börjat plana ut. /.../

Men allt är inte frid och fröjd och den globala utvecklingen rör sig inte i entydigt positiv riktning. /.../

Här i Europa ökar inkomstklyftorna på många håll och i den ekonomiska krisens spår har många blivit arbetslösa. Behovet av reformer är stort. /.../

I en lång artikel i magasinet *New Statesman* – vars senaste nummer haft (Russell) Brand som gästredaktör – förklarar komikern hur fel det är att en del människor är rika, medan andra inte är det. Beskrivningen är inte särskilt avancerad. Och även liberaler kan hålla med om delar av kritiken. Politiker som intresserar sig mer för att hålla sig väl med penningstinna särintressen än att se till att alla medborgare får tillgång till vård och utbildning förtjänar inte väljarnas förtroende. Och visst är det ett problem när det styrande skiktet i huvudsak hämtas från den ekonomiska överklassen.

Men att använda sin demokratiska rättighet och rösta i val är att ge legitimitet åt detta korrupta system, hävdar Russell Brand. Det är dags för en ny ordning, präglad av ett slags spirituellt och radikal socialism. Och förändringen börjar inifrån. Inifrån, när människor liksom Brand inser att allomfattande kärlek och omsorg om varandra och planeten borde utgöra grunden för samhället, snarare än konsumism och individualismens förödande egocentrism.

Den brittiske komikern är långtifrån ensam. Runtom i västvärlden sjunger unga och halvunga män – och några kvinnor – i lite olika tonarter den andliga, inre utvecklingens lov i kontrast till det rådande systemet. Med hemsnickrade ekonomiska teorier och mer eller mindre konspirationsteoretiskt influerade världsbilder vänder de i moralisk överlägsenhet den smutsiga realpolitiken ryggen.

Västvärldens demokratier underkänns eftersom de inte genererar egalitära utopier där alla människors hela själsliga potential tillåts blomma ut. Vad de däremot ger av rättssäkerhet, välfärd och skydd för yttrandefrihet och andra mänskliga rättigheter är tydligen irrelevant.

Gemensamt för dessa gaphalsar är att de är alldeles för lata för att orka arbeta för verklig förändring. De ids inte sätta sig in i det politiska arbetet kring enskilda lagar eller internationella överenskommelser och formulera en ordentlig åsikt om vad som skulle behöva göras, än mindre engagera sig partipolitiskt och försöka påverka utvecklingen. Det är mycket enklare och härligare att avfärda alltsammans och i stället proklamera truismen att det vore bättre om allt var perfekt. Att om bara alla tar till sig samma andliga insikt som de själva gjort så kommer den nya samhällsordningen i stort sett skriva sig själv.

Det är ett slags icke-aktivism. Saudiska kvinnor trotsar bilkörningsförbudet, med fara för sitt liv kämpar pakistanska kvinnor och flickor för alla barns rätt till skolgång, världen över riskerar demokratiaktivister friheten när de kritiserar förtryck.

Under tiden ligger Russell Brand och hans gelikar på soffan och drömmer om paradiset.

Ledare DN